

DOI: 10.32782/2786-9156.107.3.89-96
УДК 343.41:070

Ісаєнко Є. Г., аспірант Київського університету інтелектуальної власності та права Національного університету «Одеська юридична академія» (м. Київ, Україна)
e-mail: evgeniygennadievichis@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-5824-9298>

ПРЕДМЕТ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОСТУПКУ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТАТТЕЮ 171 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

У роботі розкрито головні положення про предмет кримінального проступку, передбаченого статтею 171 Кримінального кодексу України, а саме визначено зміст речей матеріального світу, які належать до предметів цього делікту, та наведено їх перелік.

Аргументовано, що предметом кримінального правопорушення, передбаченого ст. 171 КК України, можуть бути: 1) зібрані, опрацьовані, підготовлені журналістом матеріали; 2) технічні засоби, якими він користується у зв'язку зі своєю професійною діяльністю; 3) інші матеріальні цінності чи матеріальний об'єкт, з приводу яких, шляхом безпосереднього впливу на які чи щодо яких вчиняється перешкодження законній професійній діяльності журналістів (наприклад, майно медіа, неправомірна вигода тощо).

Запропоновано підтримати пропозицію Є. В. Пилипенка щодо доцільності використання в диспозиції ст. 171 КК України узагальнюючого поняття «підготовлені журналістом» замість словосполучення «зібраних, опрацьованих, підготовлених журналістом», а також врахувати зазначене в ст. 4.11.10 проекту КК України, що визначає підстави кримінальної відповідальності за перешкодження законній професійній діяльності журналіста.

Встановлено, що предмети кримінального правопорушення, передбаченого ст. 171 КК України, мають не лише кримінально-правове (враховуються під час кваліфікації цього делікту, призначення покарання за його вчинення), а й міжгалузеве значення (для криміналістичної, кримінологічної, оперативно-розшукової характеристик кримінального правопорушення, а також характеристики предмета доказування)

Ключові слова: журналіст, перешкодження, законна професійна діяльність, кримінальна відповідальність, кримінальне правопорушення, предмет кримінального правопорушення.

Постановка проблеми. Забезпечення кримінально-правової охорони законної професійної діяльності журналістів є потужним інструментом на шляху побудови України як незалежної демократичної та високорозвиненої держави європейського зразка.

Міжнародне та національне законодавство забезпечує кожному право на свободу думки, слова, а також на вільне вираження своїх поглядів і переконань. Водночас практична реалізація цих фундаментальних свобод залишається складним завданням. В Україні професійна діяльність журналістів перебуває під захистом держави, і законодавчі норми, які регулюють цей захист, є загалом достатніми. Як слушно зауважує Є. О. Письменський, питання ефективності правового захисту журналістів як носіїв «четвертої гілки влади» передусім полягають в удосконаленні механізму застосування уже діючих кримінально-правових заборон, а не в їхньому «нагромуванні» [1, с. 152].

Однак, попри це, випадки перешкодження законній професійній діяльності представників медіа не припиняються, про що свідчить судова практика. Ефективність та відкритість журналістської діяльності можлива лише тоді, коли ті, хто займається цією діяльністю, мають належний захист у випадку посягань під час виконання своїх професійних обов'язків. Саме тому визначення підстав кримінальної відповідальності за перешкодження законній професійній діяльності журналістів у статті 171 Криміналь-

ного кодексу (далі – КК) України стало важливим кроком у державному захисті представників засобів масової інформації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Виявлення проблем кримінальної відповідальності за перешкоджання законній професійній діяльності журналістів, а також пошук шляхів розв'язання уже ставав предметом наукових досліджень у працях А. А. Вознюка, С. Я. Лихової, Р. О. Мовчана, В. І. Павликівського, Є. О. Письменського, А. В. Савченка, О. О. Семенюка, Ю. В. Спожарик, М. І. Хавронюка та ін. Попри значні досягнення вчених у розробленні зазначеної проблематики, чимало дискусійних питань у цьому напрямі кримінально-правового регулювання залишаються досі не вирішеними. Це відповідно позначається на ефективності протидії кримінальним правопорушенням проти журналістів. Зокрема, привертають увагу питання предмета кримінального правопорушення, передбаченого ст. 171 КК України.

Формулювання цілей. Метою статті є визначення предметів кримінального правопорушення, передбаченого ст. 171 КК України, а також виявлення проблем, пов'язаних із конструюванням цієї ознаки складу кримінального правопорушення, а також пошук шляхів їх розв'язання.

Виклад основного матеріалу. Аналіз диспозиції ст. 171 КК України дає підстави стверджувати про те, що це кримінальне правопорушення належить до предметних.

Предмет кримінального правопорушення визначають як факультативну ознаку об'єкта кримінального правопорушення, що виявляється в матеріальних цінностях (котрі людина може сприймати органами чуття чи фіксувати спеціальними технічними засобами), з приводу яких і шляхом безпосереднього впливу на які (або без такого впливу) вчиняють кримінально протиправне діяння [2, с. 167] або будь-які речі матеріального світу, з певними властивостями яких кримінальний закон пов'язує наявність у діях особи ознак конкретного складу злочину [3, с. 89]. Під предметом пропонують також розуміти матеріальний об'єкт (річ, інформація, енергія), який має інтелектуальну, майнову чи іншу цінність та щодо якого вчинене кримінальне правопорушення (ст. 2.2.3 проєкту КК) [4].

Предмет злочину вчені зазвичай пов'язують із впливом на нього особи, яка вчиняє злочин. Причому впливом у цьому контексті слід вважати будь-які дії особи, яка вчиняє злочин стосовно матеріальних об'єктів, які визнають предметом злочину. Це може бути їх створення, використання, зміна, вилучення, передача, знищення тощо. Унаслідок такого впливу особи, яка вчиняє злочин, відбувається злочинне посягання на певний об'єкт злочину [5, с. 349].

Водночас виникає слушне питання, чи будь-які матеріальні цінності чи матеріальний об'єкт, з приводу яких, шляхом безпосереднього впливу на які чи щодо яких вчиняється кримінальне правопорушення?

У контексті визначення предмета кримінального правопорушення як його ознаки в межах складу злочину чи кримінального проступку, як видається, відповідь на це питання має бути негативною. Предмет кримінального правопорушення має місце лише у випадку, коли він передбачений в диспозиції кримінально-правової норми або встановлюється шляхом її тлумачення.

З урахуванням вищезазначеного не можна погодитися із Я. С. Безпалою, яка стверджує, що, по-перше, обов'язковою ознакою об'єктивної сторони виступає предмет злочину, а, по-друге, чинна редакція ст. 171 КК України не містить конкретизації щодо предмета злочину [6, с. 29].

З огляду на зазначене предмет кримінального правопорушення характерний щонайменше окремим формам досліджуваного делікту. Да таких предметів слід від-

нести: 1) зібрані, опрацьовані, підготовлені журналістом матеріали; 2) технічні засоби, якими він користується у зв'язку зі своєю професійною діяльністю.

Предметом перешкоджання законній професійній діяльності журналіста відповідно до ст. 4.11.10 проекту КК України також визнаються зібрані, опрацьовані, підготовлені матеріали та технічні засоби, якими він користується у зв'язку з професійною діяльністю [3]. Тому можна зробити висновок, що автори проекту позначення предметів перешкоджання законній професійній діяльності журналіста, відображені в ст. 171 КК України, визнають обґрунтованими.

Є. В. Пилипенко стверджує, що під матеріалами, підготовленими журналістом, потрібно розуміти інформацію, яку було зібрано, одержано, опрацьовано або створено журналістом та зафіксовано на певному носії (аркуші паперу, фото-, відеоматеріали) [7, с. 20–21]. Однак із такою позицією варто погодитися лише частково. Дійсно, в контексті предмета цього делікту в більшості випадків йтиметься саме про інформацію. Однак у певних випадках такими матеріалами може бути і певна річ, наприклад, фото чи інший предмет. Тому більш логічно видається позиція К. П. Задоя, який під зібраними, опрацьованими, підготовленими журналістом матеріалами пропонує розуміти фотографії, фонограми, відеозаписи, тексти та нотатки у друкованому чи електронному вигляді й інші подібні матеріали, створені працею журналіста [9, с. 532]. Водночас має рацію Є. В. Пилипенко в тому, що інформація на відповідному носії, яка не була об'єктом журналістської діяльності, тобто яку він не збирав, не отримував, не обробляв тощо (наприклад, особисті документи журналіста) не може бути предметом аналізованого кримінального правопорушення. Не є таким матеріалом також носій інформації, на якому відсутня будь-яка інформація (чисті касети, флеш-накопичувачі, карти пам'яті тощо); за відповідних умов такі предмети можуть бути визнані технічними засобами, якими журналіст користується у своїй професійній діяльності [7, с. 110–111; 8, с. 20–21].

До технічних засобів, якими користується журналіст у зв'язку із своєю професійною діяльністю, К. П. Задоя слушно відносить відеокамери, диктофони, комп'ютери, мобільні телефони, інтернет-планшети чи інші технічні пристрої, які журналіст використовує для виготовлення своїх матеріалів [9, с. 532]. Під технічними засобами, якими користується журналіст у зв'язку зі своєю професійною діяльністю, на переконання Є. В. Пилипенка, варто розуміти устаткування, апаратуру, прилади, пристрої та інші вироби, спеціально створені, розроблені, запрограмовані або модернізовані для створення, збирання, зберігання, обробки або передачі інформації (камери, диктофони, телефони, фотоапарати, комп'ютери тощо). Не належать до них технічні засоби, які хоча й використовуються журналістом, але безпосередньо не пов'язані з процесом створення, збирання, обробки, зберігання або передачі інформації (наприклад, автомобіль, на якому пересувається журналіст), а також живі істоти (скажімо, поштовий голуб) і предмети, які не призначені для роботи з інформацією, хоч і використовувалися журналістом (наприклад, палиця, якою журналіст за допомогою азбуки Морзе намагається передати повідомлення) [7, с. 110–111; 8, с. 21].

Водночас виникає запитання, чи обмежується склад кримінального правопорушення, передбаченого ст. 171 КК України, лише вказаними предметами. Як видається, ні, оскільки інші форми об'єктивної сторони цього кримінального проступку можуть стосуватися певного предмета.

Наприклад, до об'єктивної сторони кримінального проступку, передбаченого ч. 2 ст. 171 КК України, відносять підкуп журналіста [9, с. 533]. Водночас підкупу, як відомо, характерний предмет у формі неправомірної вигоди. Тому є підстави визнавати неправомірну вигоду предметом кримінального проступку, передбаче-

ного ст. 171 КК України, у межах такої форми об'єктивної сторони, як вплив у будь-якій формі на журналіста з метою перешкоджання виконанню ним професійних обов'язків.

У судовій практиці мало місце пошкодження майна не журналіста, а медіа (офісної техніки та стіни приміщення газети «Голос-ІФ», що призвело їх у непридатний стан та унеможливило подальше повноцінне функціонування приміщення газети «Голос-ІФ») [10]. Такі дії правильно кваліфіковано за ст. 171 КК України, оскільки предметом кримінального правопорушення, передбаченого ст. 347-1 КК України, є майно, яке належить журналісту чи його близьким родичам або членам його сім'ї. Зазначене пошкоджене майно фактично теж є предметом кримінального проступку, передбаченого ст. 171 КК України.

Аналіз кримінального законодавства зарубіжних країн спонукав Ю. В. Сподарик до висновку, що предметом аналогічних деліктів у кримінальному законодавстві інших країн зазвичай є інформація [11, с. 54].

Окремі характеристики предмета кримінального правопорушення, передбаченого ст. 171 КК України, мають певні недоліки, а тому на них слід звернути увагу детальніше.

Є. В. Пилипенко слушно пропонує використовувати узагальнююче поняття «підготовлені журналістом», оскільки вважає, що збирання й опрацювання інформації є формами її підготовки з метою подальшого поширення [7, с. 110]. Із цією позицією варто погодитися та врахувати її як під час удосконалення ст. 171 КК України, так і в ст. 4.11.10 проекту КК України, що визначає підстави кримінальної відповідальності за перешкоджання законній професійній діяльності журналіста [4].

Складно не помітити той факт, що в диспозиції статті законодавець визначає предмет кримінального правопорушення у множині, а також використовує сполучник «і» («матеріалів і технічних засобів»). Зазначений факт може ускладнити правозастосування, а також потребує застосування правил не буквального, а обмежування тлумачення цієї ознаки складу кримінального правопорушення.

Із цього приводу А. А. Вознюк та Р. О. Мовчан зауважують, що, незважаючи на вживання згаданих термінів у множині та використання між ними єдиного сполучника «і», логічне тлумачення відповідних приписів дає змогу зробити висновок, що в ч. 1 ст. 171 КК України йдеться про альтеративні діяння, які не обов'язково мають поєднуватися: кримінально протиправним слід визнавати і незаконне вилучення навіть одного зібраного, опрацьованого чи підготовленого журналістом матеріалу, і незаконне вилучення навіть одного технічного засобу [12, с. 115–116].

Є. В. Пилипенко, звертаючи увагу на те, що законодавець уживає відповідні терміни в множині та поєднує їх сполучником «і», зазначає, що в дослівному трактуванні це дає змогу дійти до певного висновку. Для наявності складу злочину в цьому випадку потрібно, щоб винна особа незаконно вилучила в журналіста понад одну одиницю відповідних матеріалів і технічних засобів. Однак, попри те що доволі часто відповідні технічні засоби одночасно виконують і функції носія інформації, чим є матеріали, підготовлені журналістом, то цілком очевидно, що законодавець мав на увазі альтернативні діяння: незаконне вилучення або технічного засобу, яким журналіст користується у своїй професійній діяльності (хоча б однієї одиниці), або матеріалів, підготовлених журналістом (стосовно матеріалів вжиття множини цілком виправдане, адже це усталена форма, і будь-яку інформацію, навіть на одному носії, можна назвати матеріалами). Але для однакового розуміння кримінально-правової норми та правильного її застосування треба було б замінити сполучник «і» на «або» та словосполучення «технічних засобів» – на «технічного засобу» [7, с. 110]. Із цією позицією

також варто погодитися та врахувати її як під час удосконалення ст. 171 КК України, так і в ст. 4.11.10 проекту КК України [4].

Аналіз правозастосовних матеріалів засвідчує, що найчастіше предметом кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 171 КК України, стають телекамери та фотоапарати. Також на практиці зустрічалися прояви незаконного вилучення таких використовуваних журналістом технічних засобів, як мікрофон, диктофон, планшет, радіосистема для презентації, квадрокоптер [8, с. 21; 13].

Предметом злочину, що розглядається, є лише технічний засіб загалом, хоча в судовій практиці виникали випадки, коли у журналістів незаконно вилучали складові частини технічного засобу, що унеможливило процес подальшого збирання та зберігання інформації. За відповідних умов таке діяння слід кваліфікувати як інше умисне перешкоджання законній професійній діяльності журналіста [7, с. 111].

Варто звернути увагу також на кримінально-правове значення предмета кримінального правопорушення.

У контексті зазначеного варто погодитися з позицією А. А. Вознюка, який слушно зауважує, що ті ознаки, які нині зазвичай відносять до факультативних ознак складу кримінального правопорушення (предмет, потерпілий, суспільно небезпечні наслідки, причинний зв'язок між дією (бездіяльністю) і наслідки, що настали, місце, час, спосіб, обстановка, знаряддя та засоби вчинення кримінального правопорушення, ознаки спеціального суб'єкта (службове становище, родинні відносини, громадянство тощо), мотив, мета, емоційний стан у формі сильного душевного хвилювання) доцільно розглядати у вузькому та широкому значенні.

У вузькому розмінні ці ознаки слід розглядати суто як факультативні ознаки складу кримінального правопорушення, тобто такі, що мають значення для кваліфікації не всіх, а лише окремих кримінальних правопорушень (лише тоді, коли вони безпосередньо зазначаються в диспозиції заборонної кримінально-правової норми або логічно випливають з її змісту).

У широкому розумінні досліджувані ознаки мають різне не лише кримінально-правове, але й кримінально-процесуальне, криміналістичне, кримінологічне та оперативно-розшукове значення. Це так зване універсальне, міжгалузеве або загальне значення зазначених ознак [14, с. 46–47].

У широкому розумінні досліджувані ознаки мають різне значення, зокрема: 1) кримінально-правове – для кримінально-правової характеристики кримінального правопорушення, його кваліфікації, призначення покарання, спеціальної конфіскації тощо; 2) кримінальне процесуальне – для доказування в кримінальному провадженні (є обов'язковими складовими окремих елементів предмета доказування); 3) криміналістичне – для криміналістичної характеристики кримінального правопорушення (є елементами такої характеристики); 4) кримінологічне – для кримінологічної характеристики кримінального правопорушення (є елементами такої характеристики); 5) оперативно-розшукове – для оперативно-розшукової характеристики злочину (є елементами такої характеристики) [14, с. 46–47].

Таким чином, предмети кримінального правопорушення, передбаченого ст. 171 КК України, мають не лише кримінально-правове (враховуються під час кваліфікації цього делікту, призначення покарання за його вчинення), а й міжгалузеве значення (для криміналістичної, кримінологічної, оперативно-розшукової характеристик кримінального правопорушення, а також характеристики предмета доказування).

Висновки. Таким чином, предметом кримінального правопорушення, передбаченого ст. 171 КК України, можуть бути: 1) зібрані, опрацьовані, підготовлені журналістом матеріали; 2) технічні засоби, якими він користується у зв'язку зі своєю професій-

ною діяльністю; 3) інші матеріальні цінності чи матеріальний об'єкт, з приводу яких, шляхом безпосереднього впливу на які чи щодо яких вчиняється перешкоджання законній професійній діяльності журналістів (наприклад, майно медіа, неправомірна вигода тощо).

Варто підтримати пропозицію Є. В. Пилипенка щодо доцільності використання у диспозиції ст. 171 КК України узагальнюючого поняття «підготовлені журналістом» замість словосполучення «зібраних, опрацьованих, підготовлених журналістом», а також урахувати зазначене в ст. 4.11.10 проєкту КК України, що визначає підстави кримінальної відповідальності за перешкоджання законній професійній діяльності журналіста.

Предмети кримінального правопорушення, передбаченого ст. 171 КК України, мають не лише кримінально-правове (враховуються під час кваліфікації цього делікту, призначенні покарання за його вчинення), а й міжгалузеве значення (для криміналістичної, кримінологічної, оперативно-розшукової характеристик кримінального правопорушення, а також характеристики предмета доказування).

Надалі слід дослідити потерпілого як факультативну ознаку кримінального правопорушення, передбаченого ст. 171 КК України.

Використані джерела:

1. Письменський Є. О. Журналістська діяльність в аспекті завдань кримінального права. *Проблеми науки кримінального права та їх вирішення у законотворчій та правозастосовній діяльності* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 8-9 жовтня 2015 р.). Харків : Право, 2015. С. 151-155.

2. Музика А. А., Лащук Є. В. Предмет злочину: теоретичні основи пізнання : монографія. Київ : Паливода А. В., 2011. 192 с.

3. Тацій В. Я. Об'єкт і предмет злочину в кримінальному праві : монографія. Харків : Право, 2016. С. 89.

4. Контрольний текст проєкту нового КК України (станом на 1 серпня 2024 р.). URL: <https://newcriminalcode.org.ua/upload/media/2024/08/02/kontrolnyj-tekst-proyektu-kk-stanom-na-01-08-2024.pdf>.

5. Вознюк А. А. Кримінальна відповідальність за створення злочинних об'єднань та участь у них : монографія. Київ : Маслаков, 2018. 928 с.

6. Безпала Я. С. Кримінальна відповідальність за перешкоджання законній професійній діяльності журналістів : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Харків : ХНУВС, 2014. 211 с.

7. Пилипенко Є. В. Перешкоджання діяльності у кримінальному праві України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Северодонецьк, 2018. С. 110-111.

8. Кваліфікація та розслідування кримінальних правопорушень проти журналістів : практич. посіб. / А. А. Вознюк, Р. О. Мовчан, А. О. Антощук та ін. Київ : Норма права, 2024. 114 с.

9. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / А. М. Бойко, Л. П. Брич, О. О. Дудоров та ін. ; за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. 10-те вид., переробл. та допов. Київ : Дакор, 2018. 1360 с.

10. Вирок Івано-Франківського міського суду від 28 лютого 2022 р. Справа № 344/3120/22. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103579055>.

11. Сподарик Ю. В. Кримінально-правова охорона законної професійної діяльності журналістів в Україні : дис. ... д-ра філософ. : 081 Право. Львів, 2022. 246 с.

12. Правові засади взаємодії військовослужбовців Управління державної охорони України з представниками засобів масової інформації : навч. посіб. / Горова О. Б. на ін. Ужгород : РІК-У. 2021. С. 115-116.

13. Вирок Заводського районного суду м. Запоріжжя від 7 листопада 2018 р. Справа № 332/890/18. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/77666438>.

14. Вознюк А. А. Факультативні ознаки складу злочину: міжгалузевий вимір. *Актуальні проблеми кримінального права* : матеріали X Всеукр. наук.-теорет. конф., присвяч. пам'яті проф. П. П. Михайленка (Київ, 22 листопада 2019 р.) / редкол.: В. В. Черней, С. Д. Гусарев, С. С. Чернявський та ін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2019. С. 45-47.

References:

1. Pysmenskyu, Ye.O. (2015). Zhurnalistska diyalnist v aspekti zavdan kryminalnoho prava. *Problemy nauky kryminalnoho prava ta yikh vyrishennya u zakonotvorchiy ta pravozastosovniy diyalnosti: materialy Mizhnar. nauk.-prakt. konf. (m. Kharkiv, 8–9 zhovtnya 2015 r.) – Problems of the science of criminal law and their solution in law-making and law-enforcement activities: materials of the International. science and practice conf. (Kharkov, October 8–9, 2015)*. Kharkiv: Pravo, 151–155 [in Ukrainian].
2. Muzyka, A.A., Lashchuk, Ye.V. (2011). Predmet zlochynu: teoretychni osnovy piznannya: monohrafiya. Kyiv: Palyvoda A.V. [in Ukrainian].
3. Tatsii, V.Ya. (2016). Obiekt i predmet zlochynu v kryminalnomu pravi: monohrafiia. Xarkiv: Pravo [in Ukrainian].
4. Kontrolnyy tekst proyektu novoho KK Ukrayiny (stanom na 1 serpnya 2024 r.). N. p. URL: <https://newcriminalcode.org.ua/upload/media/-2024/08/02/kontrolnyj-tekst-proyektu-kk-standom-na-01-08-2024.pdf> [in Ukrainian].
5. Vozniuk, A.A. (2018). Kryminalna vidpovidalnist za stvorennia zlochynnykh obiednan ta uchast u nykh: monohrafiia. Kyiv: Maslakov [in Ukrainian].
6. Bezpala, Ya.S. (2014). Kryminalna vidpovidalnist za pereshkodzhannya zakonniy profesiyiny diyalnosti zhurnalistiv. *Candidate`s thesis*. Kharkiv: KHNUVS [in Ukrainian].
7. Pylypenko, Ye.V. Pereshkodzhannya diyalnosti u kryminalnomu pravi Ukrayiny. *Candidate`s thesis*. Syevyeronets, 2018. P. 110–111 [in Ukrainian].
8. Voznyuk, A.A., Movchan, R.O., Antoshchuk, A.O. ta in. (2024). Kvalifikatsiya ta rozsliduvannya kryminalnykh pravoporushen proty zhurnalistiv: prakt. posib. Kyiv: Norma prava [in Ukrainian].
9. Boyko, A.M., Brych, L.P., Dudorov, O.O. ta in. (2018). Naukovo-praktychnyy komentar Kryminalnoho kodeksu Ukrayiny / za red. M.I. Melnyka, M.I. Khavronyuka [10-te vyd., pererobl. ta dopovn.]. Kyiv: Dakor [in Ukrainian].
10. Vyrok Ivano-Frankivskoho miskoho sudu vid 28 lyutoho 2022 r. u spravi № 344/3120/22. *Yedynyy derzhavnyy reyestr sudovykh rishen – Unified state register of court decisions*. N. p. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103579055> [in Ukrainian].
11. Spodaryk, Yu.V. (2022). Kryminalno-pravova okhorona zakonnoyi profesiynoyi diyalnosti zhurnalistiv v Ukrayini. *Candidate`s thesis*. Lviv [in Ukrainian].
12. Horova, O.B. ta in. (2021). Pravovi zasady vzayemodiyi viyskovosluzhbovtiv Upravlinnya derzhavnoyi okhorony Ukrayiny z predstavnykamy zasobiv masovoyi informatsiyi: navch. posib. Uzhhorod: RIK-U, 115–116 [in Ukrainian].
13. Vyrok Zavodskoho rayonnoho sudu m. Zaporizhzhya vid 7 lystopada 2018 r. u spravi № 332/890/18. *Yedynyy derzhavnyy reyestr sudovykh rishen – Unified state register of court decisions*. N. p. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/77666438> [in Ukrainian].
14. Voznyuk, A.A. (2019). *Fakultatyvni oznaky skladu zlochynu: mizhhaluzevyi vymir. Aktualni problemy kryminalnoho prava: materialy X Vseukr. nauk.-teoret. konf., prysvyach. pamyati prof. P.P. Mykhaylenka (Kyiv, 22 lystopada 2019 r.) – Actual problems of criminal law : materials X Vseukr. science and theory conf., dedicate. in memory of Prof. P.P. Mykhaylenko (Kyiv, November 22, 2019), 45–47* [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редколегії 03.09.2024

Isaienko Ye., PhD student at the Kyiv University of Intellectual Property and Law of the National University “Odesa Law Academy” (Kyiv, Ukraine)

THE SUBJECT OF A CRIMINAL OFFENSE PROVIDED FOR IN ARTICLE 171 OF THE CRIMINAL CODE OF UKRAINE

The work discloses the main provisions on the object of a criminal misdemeanor, provided for in Article 171 of the Criminal Code of Ukraine, namely, the content of things of the material world, which belong to the objects of this offense, is defined and their list is provided.

It is argued that the subject of the criminal offense provided for in Art. 171 of the Criminal Code of Ukraine, may be: 1) materials collected, processed, prepared by the journalist; 2) technical means that he uses in connection with his professional activity; 3) other material values or a material object regarding which, through direct influence on which or in relation to which the legal professional activity of journalists is being hindered (for example, media property, illegal profit, etc.).

It is proposed to support the proposal of E.V. Pylypenko regarding the expediency of using in the disposition of Art. 171 of the Criminal Code of Ukraine of the generalizing concept “prepared by a journalist” instead of the phrase “collected, processed, prepared by a journalist”, and also to take into account provisions of Art. 4.11.10. the project of the Criminal Code of Ukraine, which defines the grounds of criminal liability for obstructing legitimate professional activity of a journalist.

It was established that the subjects of the criminal offense provided for in Art. 171 of the Criminal Code of Ukraine, have not only criminal law (taken into account during the qualification of this delict, sentencing for its commission), but also interdisciplinary significance (for forensic, criminological, operative and investigative characteristics of a criminal offense, as well as characteristics of the subject of proof).

Keywords: journalist, obstruction, legal professional activity, criminal liability, criminal offense, subject of criminal offense.